
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P9_TA-PROV(2020)0182

Vanhempien Japanissa tekemät kansainväliset ja maan sisäiset lapsikaappaukset, joiden kohteena olevilla lapsilla on EU:n kansalaisuus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. heinäkuuta 2020 vanhempien Japanissa tekemistä kansainvälisistä ja maan sisäisistä lapsikaappauksista, joiden kohteena olevilla lapsilla on EU:n kansalaisuus (2020/2621(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 1 artiklan,
- ottaa huomioon lapsen oikeuksista 20. marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen 9 artiklan,
- ottaa huomioon 25. lokakuuta 1980 Haagissa tehdyn yksityisoikeuden alaa koskevan yleissopimuksen kansainvälisestä lapsikaappauksesta (jäljempänä ”vuoden 1980 Haagin yleissopimus”),
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan, 3 artiklan 5 kohdan sekä 3 artiklan 6 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklan,
- ottaa huomioon vuonna 1963 tehdyn konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen,
- ottaa huomioon periaatteet, joita korostetaan sen 28. huhtikuuta 2016 antamassa päätöslauselmassa lapsen edun turvaamisesta EU:ssa Euroopan parlamentille esitettyjen vetoomusten perusteella¹,
- ottaa huomioon lapsen oikeuksien edistämistä ja suojaamista koskevat EU:n suuntaviivat vuodelta 2017,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin lasten oikeuksia koskevien asioiden koordinaattorin roolin ja toimet, jotka koskevat sellaisia vanhempien tekemiä lapsikaappauksia sekä huoltajuutta ja tapaamisoikeutta koskevia riitoja Japanissa, joihin liittyvillä lapsilla on EU:n kansalaisuus,

---

¹ EUVL C 66, 21.2.2018, s. 2.

- ottaa huomioon vetoamusvaliokunnan kokouksessa 19.–20. helmikuuta 2020 käydyt keskustelut,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 227 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta käsitteli kokouksessaan 19. helmikuuta 2020 vetoamuksia nro 0594/2019, 0841/2019, 0842/2019 ja 0843/2019, jotka koskivat vanhempien tekemiä lapsikaappauksia ja tapaamisoikeutta sellaisten pariskuntien osalta, joilla on eri kansalaisuus ja joista toinen on EU:n ja toinen Japanin kansalainen;
- B. ottaa huomioon, että näissä vetoamuksissa tuotiin esiin huoli siitä, että Japani on pannut huonosti täytäntöön tuomioistuinten päätöksiä lasten palauttamisesta vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen mukaisissa menettelyissä, sekä siitä, että keinoja panna tapaamisoikeus täytäntöön ei ole, mikä estää EU:n vanhempia ylläpitämästä mielekkäitä suhteita Japanissa asuviin lapsiinsa;
- C. katsoo, että sellaisten vanhempien tekemiä lapsikaappauksia koskevien ratkaisemattomien tapausten suuri määrä, joissa toinen vanhemmista on EU:n ja toinen Japanin kansalainen, on hälyttävä;
- D. ottaa huomioon, että Japanin lainsäädännön mukaan ei ole mahdollista saada jaettua huoltajuutta tai yhteishuoltajuutta; ottaa huomioon, että eri lähteistä on käynyt ilmi, että lapsikaappaus on vakava lapsen kaltoinkohtelun muoto;
- E. ottaa huomioon, että lapsesta erossa olevien vanhempien tapaamisoikeudet ovat Japanissa erittäin rajalliset tai olemattomat;
- F. ottaa huomioon, että kaikki jäsenvaltiot ovat vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen ja lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen sopimuspuolia;
- G. ottaa huomioon, että Japani liittyi vuoden 1980 Haagin yleissopimukseen vuonna 2014 ja on ollut lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen sopimuspuoli vuodesta 1994;
- H. ottaa huomioon, että lapsilla, jotka ovat EU:n kansalaisia ja asuvat Japanissa, on oltava oikeus heidän hyvinvointinsa kannalta tarpeelliseen suojeluun ja huolenpitoon; ottaa huomioon, että lasten on saatava ilmaista vapaasti mielipiteensä; ottaa huomioon, että lapsen mielipide on hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti otettava huomioon häntä koskevissa asioissa;
- I. ottaa huomioon, että vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja kehityksestä; ottaa huomioon, että sopimuspuolet ovat velvollisia pyrkimään parhaansa mukaan takaamaan sen periaatteen tunnustamisen, että vanhemmat vastaavat yhteisesti lapsensa kasvatuksesta ja kehityksestä;
- J. katsoo, että kaikissa Japanissa asuvia lapsia, jotka ovat EU:n kansalaisia koskevissa toimissa on otettava huomioon ensisijaisesti lapsen etu;
- K. katsoo, että Japanissa jokaisella lapsella, joka on EU:n kansalainen, on oltava oikeus ylläpitää henkilökohtaista suhdetta ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti, jollei se ole lapsen edun vastaista;

- L. ottaa huomioon, että sopimuspuolet ovat velvollisia varmistamaan, ettei lasta eroteta vanhemmista näiden tahdon vastaisesti, paitsi silloin kun toimivaltaiset viranomaiset, joiden päätökset voidaan saattaa tuomioistuimen tutkittaviksi, sovellettavien lakien ja menettelyjen mukaisesti toteavat erottamisen olevan tarpeen lapsen edun turvaamiseksi; toteaa, että tällainen päätös saattaa olla tarpeellinen erityistapauksessa, kuten lapsen vanhempien pahoinpidellessä tai laiminlyödessä lasta tai kun vanhemmat asuvat erillään ja on tehtävä päätös lapsen asuinpaikasta;
- M. ottaa huomioon, että sopimuspuolet ovat velvollisia kunnioittamaan toisesta tai molemmista vanhemmista erossa asuvan lapsen oikeutta ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti, paitsi jos tämä on lapsen edun vastaista;
- N. toteaa, että lapsen oikea-aikaisen palauttamisen varmistamiseksi kaikkien vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen osapuolten on sitouduttava ottamaan käyttöön kansallisia toimenpiteitä ja lainsäädäntöä, jotka ovat yhteensopivia niiden sopimuksesta johtuvien velvoitteiden ja tehtävien kanssa;
- O. toteaa, että lapsella, jonka vanhemmat asuvat eri valtioissa, on oltava oikeus ylläpitää säännöllisesti henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa;
- P. ottaa huomioon, että Ranskan presidentti Emmanuel Macron, Italian pääministeri Giuseppe Conte ja Saksan liittokansleri Angela Merkel puhuivat Japanin pääministerin Shinzo Aben kanssa ranskalaisten, italialaisten ja saksalaisten vanhempien puolesta ja että eurooppalaiset Japanin-suurlähettiläät lähettivät Japanin oikeusministerille yhteisen kirjeen vanhempien tekemistä lapsikaappauksista;
- Q. ottaa huomioon, että vanhemmat, joiden lapsen toinen vanhempi on kaapannut, panivat elokuussa 2019 vireille virallisen valituksen YK:n ihmisoikeusneuvostossa;
- R. ottaa huomioon, että parlamentin lasten oikeuksia koskevien asioiden koordinaattori on avustanut yksittäisiä vanhempia ja nostanut vuodesta 2018 lähtien esiin erityisiä kysymyksiä, jotka liittyvät vanhempien tekemiin lapsikaappauksiin ja huoltajuutta ja tapaamisoikeutta koskeviin riita-asioihin, joissa on osallisina EU:n kansalaisia, Japanin viranomaisten kanssa, muun muassa Japanin oikeusministerin kanssa lokakuussa 2018 ja Japanin EU-suurlähettilään kanssa toukokuussa 2019;
- S. ottaa huomioon, että vetoamusvaliokunta lähetti 6. maaliskuuta 2020 ja parlamentin lasten oikeuksia koskevien asioiden koordinaattori 5. helmikuuta 2020 komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle Josep Borrellille kirjeen, jossa pyydettiin sisällyttämään seuraavan EU:n ja Japanin välisen strategisen kumppanuussopimuksen osana järjestettävän yhteisen kokouksen esityslistalle vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen ja lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaiset Japanin kansainväliset velvoitteet;
- T. ottaa huomioon, että 31. tammikuuta 2020 pidetyssä EU:n ja Japanin strategisen kumppanuussopimuksen mukaisen sekakomitean toisessa kokouksessa EU kehotti Japania parantamaan kansallista oikeudellista kehystä ja sen tehokasta täytäntöönpanoa, jotta voidaan varmistaa oikeudellisten päätösten ja Japanin kansainvälisten sitoumusten, kuten lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen ja vuoden 1980 Haagin

yleissopimuksen, noudattaminen; toteaa, että EU korosti myös tarvetta varmistaa lapsen etu ja kunnioittaa vanhemmille myönnettyjä tapaamisoikeuksia;

- U. ottaa huomioon, että vetoisuusvaliokunta lähetti 19.–20. helmikuuta 2020 pidetyn kokouksensa jälkeen Japanin edustustolle Euroopan unionissa kirjeen, jossa se kehotti Japanin viranomaisia noudattamaan lasten oikeuksia ja kansainvälisten lapsikaappausten yksityisoikeudellisia näkökohtia koskevaa kansallista ja kansainvälistä lainsäädäntöä;
1. pitää huolestuttavana niiden lasten tilannetta, jotka ovat joutuneet vanhempien Japanissa tekemän lapsikaappauksen uhriksi, sekä sitä, että asiaa koskevia lakeja ja oikeudellisia päätöksiä ei panna kaikkialla täytäntöön; muistuttaa, että Japanissa olevien lasten, jotka ovat EU:n kansalaisia, on voitava nauttia oikeuksiensa turvaamista koskevien kansainvälisten sopimusten mukaista suojelua;
  2. panee huolestuneena merkille, että EU:n strateginen kumppani Japani ei näytä noudattavan kansainvälisiä sääntöjä lapsikaappaustapauksissa; muistuttaa, että maan oikeudellista kehystä olisi parannettava siten, että esimerkiksi Japanin ja muiden asianomaisten maiden tuomioistuinten lapsen palauttamisesta vuonna 1980 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisissa menettelyissä antamat päätökset pannaan tehokkaasti täytäntöön Japanissa;
  3. huomauttaa, että lapsia koskevat ihmisoikeusperiaatteet ovat riippuvaisia Japanin hallituksen kansallisista toimista; korostaa, että tarvitaan useita lainsäädännöllisiä ja muita toimenpiteitä, jotta voidaan turvata muun muassa lapsen oikeus kumpaankin vanhempansa; kehottaa Japanin viranomaisia panemaan tehokkaasti täytäntöön tuomioistuinten päätökset, jotka koskevat tapaamisoikeuksia, jotka on myönnetty lapsesta erossa olevalle vanhemmalle, jotta hän voi säilyttää mielekkään yhteyden Japanissa asuvaan lapseensa; korostaa, että näitä päätöksiä tehtäessä on aina otettava huomioon lapsen etu;
  4. korostaa, että lapsikaappaustapaukset on käsiteltävä nopeasti, koska ajan kulumisella voi olla pitkäaikaisia kielteisiä seurauksia lapselle sekä lapsen ja lapsesta erossa olevan vanhemman tulevalle suhteelle;
  5. huomauttaa, että vanhempien tekemät lapsikaappaukset voivat haitata lapsen hyvinvointia ja johtaa pitkäaikaisiin haitallisiin vaikutuksiin; korostaa, että lapsikaappaukset aiheuttavat psyykkisiä terveysongelmia sekä lapselle että lapsesta erossa olevalle vanhemmalle;
  6. korostaa, että yksi vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen päätavoitteista on suojella lapsia vanhempien tekemien lapsikaappausten haitallisilta vaikutuksilta ottamalla käyttöön menettelyjä, joilla varmistetaan lapsen nopea palauttaminen siihen valtioon, jossa hänen tavanomainen asuinpaikkansa oli välittömästi ennen kuin hän tuli kaapatuksi;
  7. on tyytyväinen parlamentin lasten oikeuksia koskevien asioiden koordinaattorin antamaan tukeen ja hänen osallistumiseensa tämän tilanteen ratkaisemiseen ja pyytää häntä jatkamaan yhteistyötä vetoisuusvaliokunnan kanssa vetoomusten esittäjien esille ottamissa tapauksissa;

8. katsoo, että kaikkien lastensuojelujärjestelmien yhteydessä olisi otettava käyttöön valtioiden välisiä ja rajatylittäviä mekanismeja, joissa otetaan huomioon rajatylittävien konfliktien erityispiirteet;
9. ehdottaa, että yhteistyössä Haagin konferenssin kanssa perustetaan kansalaisystävällinen eurooppalainen tiedotustukifoorumi antamaan tukea vanhemmille rajatylittävissä perheoikeudellisissa riita-asioissa (esimerkiksi täydentämällä Euroopan oikeusportaalia tiedoilla, jotka koskevat vanhempien unionin ulkopuolisiin maihin tekemiä lapsikaappauksia ja muita lasten oikeuksia);
10. suosittelee, että jäsenvaltiot asettavat kansalaisten saataville unionin ulkopuolisia maita koskevaa luotettavaa tietoa perheoikeudesta ja lasten oikeuksista ja myös varoituksia vaikeuksista, joita he saattavat kohdata Japanin kaltaisissa maissa avioeron tai asumuseron yhteydessä;
11. suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen ottaa asia esille kaikilla mahdollisilla foorumeilla, myös EU:n ja Japanin strategisen kumppanuussopimuksen sekakomiteassa;
12. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa sisällyttämään tämän kysymyksen seuraavan EU:n ja Japanin välisen strategisen kumppanuussopimuksen osana järjestettävän kokouksen esityslistalle; kehottaa Japanin viranomaisia soveltamaan maan rikos- ja siviililakia;
13. muistuttaa, että vuoden 1980 Haagin yleissopimuksen mukaan Japanin viranomaiset ovat velvollisia varmistamaan, että keskushallinnon viranomaiset täyttävät yleissopimuksen 6 ja 7 artiklan mukaiset velvoitteensa, joihin kuuluu lapsesta erossa olevan vanhemman avustaminen, jotta tämä voi pitää yhteyttä lapseensa;
14. muistuttaa, että Japanin viranomaiset ovat velvollisia noudattamaan konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen määräyksiä, jotta jäsenvaltioiden edustajat voivat hoitaa konsulatehtävänsä, erityisesti tapauksissa, joissa lasten edun ja heidän vanhempiansa (eli EU:n kansalaisten) oikeuksien turvaaminen on vaakalaudalla;
15. korostaa, että vanhempien tapaamisoikeuden rajoittaminen tai epääminen kokonaan on vastoin lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 9 artiklaa;
16. pyytää komissiota ja neuvostoa korostamaan lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen sopimuspuolten velvoitteita ja erityisesti lapsen oikeutta ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti, paitsi jos se on vastoin lapsen etua;
17. kehottaa tässä yhteydessä Japanin viranomaisia noudattamaan kansainvälisiä suosituksia tarvittavien muutosten tekemiseksi maan oikeusjärjestelmään ja ottamaan käyttöön mahdollisuuden jaettuun huoltajuuteen tai yhteishuoltajuuteen vanhempien suhteen purkautumisen jälkeen, jotta ne voivat saattaa kansallisen lainsäädännön Japanin kansainvälisten sitoumusten mukaiseksi ja varmistaa, että tapaamisoikeudet vastaavat lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisia velvoitteita; kehottaa Japanin viranomaisia noudattamaan lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen, jonka ne ovat ratifioineet, mukaisia sitoumuksiaan;
18. kehottaa Japanin viranomaisia parantamaan yhteistyötä EU:n kanssa ja mahdollistamaan lapsestaan erossa oleville vanhemmille tuomioistuimen päätöksellä myönnettyjen tapaamisoikeuksien tehokkaan täytäntöönpanon;

19. kehottaa komissiota kiinnittämään erityistä huomiota kaikkien asianosaisten kansallisen ja EU:n tason sidosryhmien esittämiin rajatylittävää sovittelua koskeviin suosituksiin;
20. kehottaa lisäämään kansainvälistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kesken ja kolmansien maiden kanssa, jotta voidaan panna täytäntöön kaikki lastensuojelua koskeva kansainvälinen lainsäädäntö ja erityisesti vuoden 1980 Haagin yleissopimus;
21. korostaa, että tuomion antamisen jälkeisen tilanteen asianmukainen seuranta on erittäin tärkeää myös silloin, kun kyseessä on yhteydenpito vanhempiin; kehottaa jäsenvaltioita tiedottamaan ulkoministeriöidensä ja Japanin-suurlähetystöjensä verkkosivustojen kautta lapsikaappausten riskistä maassa ja Japanin viranomaisten toiminnasta tässä asiassa;
22. kehottaa neuvostoa tehostamaan yhteistyötä jäsenvaltioissa perustettujen, rajatylittäviä lapsikaappauksia koskevien hälytysjärjestelmien välillä, tekemään komission kanssa yhteistyötä lapsikaappauksia koskevien hälytysjärjestelmien perustamisessa, jos niitä ei vielä ole, ja raportoimaan rajatylittäviä kaappauksia koskevien asiaankuuluvien yhteistyösopimusten tekemisestä lapsen oikeuksien edistämistä ja suojaamista koskevien komission suuntaviivojen perusteella;
23. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan yhteisiä toimia ja sisällyttämään tämän kysymyksen kaikkien Japanin kanssa pidettävien kahden- tai monenvälisten kokousten asialistalle painostaakseen Japanin viranomaisia panemaan täysimääräisesti täytäntöön lastensuojelua koskevan kansainvälisen lainsäädännön mukaiset velvoitteensa;
24. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Japanin hallitukselle ja parlamentille.